

„Edinost“

Zhijsa enkrat na dan, razum soditi in pravnikov, ob 4. uri zvečer.

Naročniška znanja:

za celo leto . . . . .	24 kron
za pol leta . . . . .	12 "
za štiri leta . . . . .	6 "
za en mesec . . . . .	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se sprava ne čira.

En tobakarom v Trstu se prodajajo porazne številke po 6 stotink (3 avč.); vsem Trsta pa po 8 stotink (4 avč.)

Telefon št. 870.

# Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas:

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zavale domači oglasit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nebrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11, naizstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

## Nekoliko polemike povodom „Celja“ o slovenski politiki.

III.

Glavno prizadevanje »Slov. Naroda« — ako smo ga prav umeli — v polemikah po »celjskem« glasovanju je kulminiralo v dvojnem: da si varuje pravico do svobodnega in neodviranega izražanja svojega menenja in prepričanja, in da dokaže, da resne, vspešne in plodonosne politike si ni možno misliti brez — kompromisov.

»Soča« pa nas uči v svojem članku od dne 5. aprila pod zaglavjem »Ne slepimo se!« v glavnem tako-le:

Politike ni smeti delati s temperamentom, z navdušenjem, ampak s hladnim razumom. Politik, ki se daje voditi od temperamenta, se čisto potaplja v morju le namišljene (torej fiktivno ne obstoječe) jakosti in čilosti. Za Slovence je prava nesreča taka politika, ki pada iz enega ekstrema v drugi, iz »velikega navdušenja« s trhlo podlago v »neizmerno žalovanje brez prave potrebe«.

»Pustimo brezplodno navdušeno govorjenje o našem narodu, ker nam isto nič ne hasne, pa tudi se ne zalivajmo s solzami vsakem nevspešnem dogodku, ne bodimo teopetiki in melanholiki, marveč bodimo praktični matematiki! K našem zvestemu slovenskemu srečju, katero bje za pravi bator naroda. pridenimo hladno sodbo naših razmer!« »Le hladno presojujoča politika more rešiti slovenski narod pogina«.

Pctem obžaljuje »Soča«, da je stranka nerazsodna politike le še premočna v nas Slovenih. Ta nerazsodna politika se je pokazala z novav celjskem vprašanju.

»Govori se še vedno o jakosti, složnosti in odločnosti — ali hladno sodeč politik ve, da celjske paralelke navzlie sprejetju v državnem zboru in navzlie naši navdušenosti visijo še vedno v zraku; nad njimi visi. Damoklejev meč in njih usoda je od danes do jutri. Ker pa je prišla hladna politika do izražanja svojega menenja, so jo navdušenci, še zaslepljeni po pojavu slučajnega vspeha, hitro oksmenjali z izdajalstvom in temu sorodnim označevanjem«. »Kjer pa se da doseči tak

zavod, tam je pač umesto vsaj razmišljati o tem ter predočevati si razliko med populnim slovenskim gimnazijem in med neznatnim polpolovičarstvom. Toda ne! Klerikalna in trabantna njena politika tega ne dopustita, dasi ne misli pri tem nikdo na kako izdajalstvo, na kak nečasten čin, marveč hladno sodeča politika je rodila misel po takem razmišljanju«.

Tu se je torej »Soča« pridružila »Slov. Narodu« v priporočanju kompromisne politike, a potem se je pridružila ljubljanskemu listu tudi v razlamiranju pravice do svobodnega izražanja svojega menenja, in za stvarno razpravljanje, ko piše:

»Naši reakcionarji pa ne pustijo na sploh nikakoli ideji iz drugih vrst na dan, ker se boje vsake take ideje, kajti prodiranje istih pomeni za nje politično smrt, naši navdušenci pa se slepijo sproti, da ne vidijo propada niti skozi največje povekševalno steklo. Potem pa naj napredujemo!«

»Verjamemo, da leži na srcu štajerskim Slovincem Celje, toda radi tistih par razredov se brzčas v Celju ne spreminja nič ne na to ne na drugo stran, marveč s o drugo pota, katera pomagajo Slovincem v Celju na noge!«

»Ali res ni mogoče, govoriti stvarno o označenem nasvetu? Ali res ni mogoče več na štajerskem, brez klerikalnega hrupa, razpravljati o taki reči, katera zadeva vso Slovenijo, ker celjsko vprašanje zapostavlja druga vprašanja ter stoji tukaj kot preteča ovira tudi za bodnoost? Stvar je pač taka, da je vredna presojanja, ali na dan 10. t. m. se obeta v »Narodnem Domu« v Celju uprizaritev velike klerikalne gonje, katera ne bo na čast slov. narodu, ker, soditi po dosednjih pojavih, pokaže le zopet, kako so še malenkostni izvestni »veliki« politiki in kako klerikalna politika bagatelizira vse tisto, kar občutno zadeva slovenski narod. Po takih potih tako brezmiselnih politike, ko se niti ne pripusti utemeljevanja kakega nasveta, marveč se kar meče okoli z izdajcami in protesti brez prave podlage, po takih potih ne pridemo naprej«.

»Soča« zaključuje svoj članek:

»Zato pa ponavljamo klic: Proč od neumestnih navdušenj, nikar ne govorimo o jakosti in čilosti tam, kjer je ni, ne

slepimo se, marveč pričnimo s politiko hladne trezne sodbe! Oklenimo se te, ker po našem menenju more le ta privedi naš ljubljenski slovenski narod do boljše bodočnosti«.

## Politični pregled.

V Trstu, 18. aprila 1902.

**Državni zbor.** — Zbornica poslancev. (Nadaljevanje večerajšnjega brzogovnega poročila.) Naučni minister Hartel je odgovarjal na interpelacijo posl. Vukoviča, Borčiča in tovarišev glede Dioklecijanove palače v Spljetu. Minister je obljubil, da se bo na vsak način skrbelo, da se priznajo pravice države do te palače, katere ohranitev je potrebna že iz spoštovanja do zgodovinskih starin.

Pravosodni minister Spens-Booden je odgovarjal na interpelacijo posl. Eisenkolba in tovarišev glede tajnostnega zmanjkana neke deklice iz Ustja na Češkem. — Minister je povedal, da so truplo one deklice, Marije Krejča, našli dne 25. februarja v Labi blizu Litomerie. Deklica si je gotovo sama vzela življenje, ker je bila v blagoslovljenem stanu in jo je njen ljubimec zapustil ter se poročil z drugo.

Pravosodni minister je odgovarjal še na različne druge interpelacije, med drugimi tudi na neko interpelacijo glede konkurence, katero delajo ječe obrti. Rekel je, da je pripravljeno odpomoči tam, kjer delo jtnikov dela obrti resno konkurencu, seveda pa le pod pogojem, da se bo moglo na drug način prekriti delo jtnikom, ker le-ti, glasom zakona, ne smejo biti brez posla!

V nadaljevanju razprave o proračunu finančnega ministerstva je govoril finančni minister Böhm-Bawerk in je odgovarjal na razne želje in pritožbe.

Glede prepočasnega reševanja rekurzov je minister omenjal, da tega niso krivi samo uradniki, temveč tudi dejstvo, da se ti rekurzi izročujejo raznim komisijam, katere niso permanentne. Glede kavcij, ki jih morajo polagati uradniki, je priznal, da niso neobhodno potrebne ter da se resno študira vprašanje, kako bi temu odpomogli. Glede asanacije deželnih financ je dejal minister, da je z uvedanjem povišanja doklad storjen že dober korak naprej v tej zadevi; tudi do-

prigovora, da-si bi se bil komu pisal v greh tak politični indiferentizem. Za njegov pravi pokle se ni vedelo, ker sploh ni delal nič resnega. Nekateri so govorili, da je avstrijski politični agent, ki vse naznanja na Dunaj, kar se dogaja v Zagrebu. No, svet je v onih časih po ulicah in kavarnah kričal vse, kar misli, da niti ni trebalo tajnih agentov; pa Bog vedi, da-li je bil v gospodu »de Topolcovih« zadosti fin nos za političnega ogleduha. Včasih je vendar jemal v roke kake ptuje novine ter si beležil to ali ono, ali le tedaj, ko so ga gledali ljudje. Za dvoje se je vedelo za gotovo. Prvo, da je neoženjen, ker se je vsa njegova rodbina sestavljala od starega plesnjavega sluge in bolonježkega psiča, ki ga je spremljal po cele dneve. Drugo, da je bogat, ker je bil urejen po gosposki, ker je veliko in hladnokrvno trošil, plačeval v gotovem ter je bil malikom vseh markerjev in gostilničarjev. Še več: gospod »de Topolcovih« je imel v svoji službi pet do šest zakonitih mešetarjev, ki so njegov denar izposojevali lahkomisljeni gospod: na zaloge, menice, obveznice po sto in še več od sto. Sam s svojo roko ni nikdar posojal in v resnici je le malo ljudi vedelo za to poslovanje njegovo.

(Pride še.)

hodki osebnega davka da so tako dobro izpadli, da bo mogoče zopet deželnim fondom razdeliti skupno 3 milijone kron. Minister je priznal, da je adjutum finančnih praktikan-tov mnogo premajhen ter je obljubil storiti vse mogoče, da se isti poveča, seveda v me-jah, katere mu dovoli proračun.

Obžaloval je, da se ne more še ustreči raznim željam, kakor tudi oni po odpravi mitnic, zboljšanju penzij udovam in regula-ciji razmer dijurnistov.

Posl. Conci je zahteval, naj bi bila tudi laška mesta deležna državne pomoči in podpore. Navedel je potem razne želje prebivalstva svoje dežele ter zahteval odpravo mitnic, preosnovno zastarelega pristojbinskega zakona ter spremembo sedanjih davčnih in spektoratov v Pulju in Tridentu v samostojni davčni administraciji, dalje ustanovitev samostojne finančne prokuratorature v Tridentu in olajšavo pridobninskega davka za v Avstriji živeče italijanske podanike in za v Italiji živeče Avstrijce. (Nam se vse dozdeva, da bi prišel sam g. dr. Conci v največjo zadrego, ako bi se ga pozvalo, naj našteje nekoliko teh v Italiji živečih Avstrijcev. Op. ured.)

Posl. Rieger je kritiziral davek na sladkor ter se bavil se sladkornimi karteli.

Zatrjeval je, da so pridelovalci pese ravno tako odirani od sladkornih tovarnarjev, kakor konsumentii.

Ko je govorilo še nekaj govornikov, bila je točka »finančna uprava« rešena in jo je zbornica vsprejela.

Na zaključku seje je predsednik prijavil, da na dnevni red prihodnje seje postavi najnujni predlog glede odškodovanja občinam za izvrševanje poslov prenešenega delokroga.

Posl. Mazorana je urgiral predložitev zakonskega načrta glede delavskih stanovanj.

Načelnik davčnega odseka, dr. Kra-mař, je odgovoril, da je poročevalec skoraj dovršil tozadevno poročilo ter da hoče že prihodnji teden sklicati odsek na posvetovanje o tem zakonskem načrtu. Naprositi da hoče potem predsednika, da pride stvar v zbornico že tekom tega meseca.

**O položaju.** Naše notranje-politično položanje se je poojstrilo. Na tem ni možno dvomiti. Dva momenta sta, v katerima se izraza to poojstrjenje. Največa nemških strank, nemška ljudska stranka, se je odločila za najstrožjo opozicijo katero hoče izvajati z nujnimi predlogi. Jeden tak predlog je uložila že predvečerajšnjim, ki se tiče odškodnine občinam za izvrševanje poslov prenešenega delokroga, to je poslov, ki se ne tičejo občinske uprave same, ampak so jej naložene od vlade.

Kaj to pomenja: sklep za ulaganje nujnih predlogov, ne zato, ker jim je predmet resnjen, ampak iz ozirov opozicijonalne taktike, to umeje lahko vsakdo, ki le kolikčaj pozna psihologijo te visoke zbornice.

Če zbornica privoli v nujno razpravo toliko in toliko predlogov, potem pa se sploh ne dokoplje do dnevnega reda in »delavnost« zbornice se je pomaknila v nedogledne daljave. Če pa jim ne pripozna nujnosti, potem pa pride joj v hišo. Po vsakem predlogu, kateremu se je odklonila nujnost, raste ogorčenje predlagateljev, temperatura narašča in kmalu je na tisti vršini, kjer se pričinja dispozicija za — obstrukcijo.

Drugi moment, ki pocjetruje kritičnost položaja, je možnost, da bo državna subvencija mestu praškemu odklonjena. Kajti ni dvomitii, da bodo Čehi, ako pade ta subvencija, izvajali vse konsekvence. In da se vlada dobro zaveda nevarnosti, ki tiči v tej možnosti, je pokazala s tem, da se je začela pogajati z nemško ljudsko stranko v tej smeri, da tudi nekatera nemška mesta dobe take državne subvencije in sicer bi bil prvi Gra-

PODLISTEK.

## Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Senaa, prevael M. C-t-č.

V.

V Zagrebu je živel tedaj neki gospod Topolković ali morda plemeniti gospod Topolković; vsaj imel je plemiško kruno nad monogramom svojega pečata in svojih žepnih robovev, a pisal se je vedno: »de Topolcovich«. Ni se vpraševalo, od kod je, kaj je, ker je imel denarja, mnogo denarja, in ker je zagrebški magistrat imel navado vpraševati za potni list samo take ljudi, ki so bili zaloteni na kaki krajji. Topolkovićevo sliko — kdo je in nprav njegovo — je bilo težko opisati; v resnici ga je poznavalo samo malo ljudi skozi in skozi. Bil je človek visok in žilav. Na pazno obritem rumenkastem obrazu ni bilo ni brade ni brk, tako, da ni bilo možno razločiti, bi-li te brke bile plave ali sive, ako bi jih imel. Tudi po lasih nisi mogel ničesar pogoditi, ker je gospod »de Topolcovich« imel plavo gladko lasuljo. Hodil je krepko, gledal je se svojima sivima očesoma sigurno, celó drzovito; bil je tank in vitak — nekateri ljudje so govorili, da si telo stezuje kakor ženske; nikdar ni nosil drugačnih, nego svetle-rokavice, gladke če-

veljčke, vedno je bil oblečen po »journalu«, a iz prsnega žepa mu je vedno kukala svi-lena ruta. Govoril je kratko, hladno, ponosno, včasih pa niti spregovoril ni, ampak se je samo resno nasmihal. Oponašal je vedno, rekli bi, angleškega »gentelmena«. Sploh je bil to slika nejasnih obrisov in blelih barv, katero pozabljaš takoj, čim se ti je umaknila iz-pred oči; nu. Zagrebčani so se ga dobro spominjali, ker ga je bilo videti povsodi. Strasti nisi nikdar videl na njegovem licu, in je bilo težko ugibati, kake nravi je. Da-li je izomikan, ali ne — tega se ni moglo vedeti nikakor; govoril je nekoliko jezikov, seveda z nekako dialektično primesjo; vrgel je kako besedo o politiki, znal je zadostno zemljepisja ter je opisaval jako živo Pariz, Rim, Benetke, Carigrad, in celó Boston, ker je baje sam bil tam. Često je omenjal jako prijateljski ime tega ali onega tujega poslanika ali generalnega konzula. Bil je poseben prijatelj lepe književnosti, skoro »bel esprit«. V gledališču je imel »svojo ložo«, videl si ga na vsakem koncertu; z vojaškimi častniki je igral bilijard, z umirovljenimi uradniki šah, s starimi gospemi vist. Da-si Hrvat, ni nikdar kazal, kateri stranki pripada; prijateljaval je s kolovodji vseh političnih strank, da, zahajal je v razne hiše, ki se niso nimalo stri-njale v politiki. Ljudje so gledali to brez



dec. Dunajski listi dajejo tudi razumeti, da se nemška ljudska stranka res da tako — kupiti! V tem slučaju bi g. Körber rešil »delavnost« parlamenta do — jutri zjutraj. Ali večno ne more trajati tako odkupovanje iz zadrege. Le tako more priti do resničnega in trejnega ozdravljenja parlamenta, ako se vrši iz istega samega. Parlament so zastupila večna prizadevanja, da bi v njem vladala manjšina. Ta strup treba odpraviti iz organizma, a to se more zgoditi le tako, da se bo vsaka stranka zadovoljevala s tistim deležem na moči in vplivu, ki jej gre po nje številu in po številu onih, katere zastopa!! Je-li pa nade do takega zadovoljevanja na strani onih, ki so v manjšini, a hočejo uživati vse moči večine, na strani Nemcev? Take nade je ni — če se ne dogodi kakov čudež. Mej gospodstvaljnostjo nemških strank in takim samozadovoljevanjem leži na potu — obstrukcija. To je barikada, ki zapira pot do delavnosti parlamenta! Zbog možnosti, da vsaki hip završi zopet na eni ali drugi strani, je avstrijski parlament v sedanjem položaju svojem res še parlament, sposoben za delo, toliko, kolikor je, kakor pravi »Pester Lloyd« — šarpija še platno. — Rečeni list pravi: eno večino so razbili, druge pa ne morejo več ustvariti. Čudež bi se moral zgoditi, da šarpija postane zopet platno. Časi čudežev pa so minoli.

**Ali smo v konstitucionalni državi?** Čudno vprašanje! Mari nimamo državnih temeljnih zakonov od dne 21. decembra leta 1867? Mari se ne sklicujemo dan na dan na svoje ustavne pravice? In sicer vsi brez izjeme! Toliko mi, ki bi iz arca želeli, da se določila te ustave enkrat že izvedejo do najskrajnejih konsekvence in z a v s e h, kolikor tudi oni, naši nemški gospodarji, ki že izvajajo rečena določila, v kolikor sami prihajajo v poštev, a jih gazijo in zatajujejo povsodi, kjer bi tudi drugi mogli uživati dobrote te ustave! Vsi se torej sklicujemo na določila te avstrijske ustave, ergo: priznavamo tudi vsi njen obstanek. Kako moremo torej opravičiti vprašanje: Ali živimo v konstitucionalni državi? Res, čudak mora biti, kdor vprašuje tako! Čim imamo konstitucijo, živimo v konstitucionalni državi! Stvar je vendar jasna kakor zlato solnce. Če sami vidimo, kako nam solnce dan na dan greje hrbe te z neba doli, ne bomo vpraševali, da-li solnce res ekzistira?! In vendar! To dela ravno iz naše države specialiteto! Vspričo dejstva, da imamo konstitucijo, da imamo trdno fundirana ustavna določila, in vrljub dejstvu, da se dan na dan sami sklicujemo na ustavo, moremo opravičeno vpraševati: živimo-li v Avstriji v konstitucionalni državi?! In da ravno danes ponavljamo to na videz čudno, v resnici pa krvavo opravičeno vprašanje, na tem ni krivnikdo drugi, nego njegova ekscelenca, gosp. minister za pravosodje, dr. Böhm vitez Bawerk!!

Stvar pa pridobiva še na pikantnosti po dejstvu, da je njegova ekscelenca — liberallec nemškega načina, torej pristaš stranke, ki je — oprostite nam, da se tako izražamo — spočela in porodila to našo ustavo od leta 1867. in torej uvrstila našo državo mej konstitucionalne države!!

Včeraj je razpravljala zbornica na Dunaju o proračunu finančnega ministerstva. V debatu je posegel tudi ekscelenca rečeni minister, da reagira na razne želje, rekriminacije in urgencije. In tu je menil med drugim: »Če je bilo rečeno, da je namenov, (=zwecke) stoji v poročilu korespondenčnega biro-a), za katere treba preskrbeti sredstva, pa naj bi se ta beseda ne govorila na adresu upravljaljočega finančnega ministra, ampak na adresu visoke zbornice. Osebo mu je vsaki označenih namenov jako na srečo, tako tudi odprava mitnic, katerih padeo bi on jako rad videl...!«

Oho, ekscelenca! Torej v vsem, kar se je dosedaj izvršilo v vprašanju mitnic, vidite vi le »namen«, pa »željo«, da se ta namen uresniči. Ne, to ni tako! Vprašanje odprave mitnic ni več v stadiju »namenov« ali »želja«, ampak imamo tu, če se prav spominjamo, že formalnih sklepov zbornice radi odprave mitnic. In pa še s kakim soglasjem so bili storjeni ti sklepi!

Vprašanje odprave mitnic je eno tistih sila redkih vprašanj, ob katerih soglašajo vse stranke parlamenta na Dunaju! Vlada ima pred seboj izraz soglasne volje parlamenta, ki bi bil davno že izvedena, ako bi bili pri nas vsi pogoji resničnemu ustavnemu življenju res uvedeni v življenje. Kardinalni teh po-

gojev pa je, da vlada respektira voljo parlamenta in se jej pokori!

Pri nas pa vlada ne respektira te volje in se — to je ravno krvava ironija — finančni minister v svoje opravičevanje izgovarja na — parlament. Očitanja, da se ta in ona potreba ni uvaževala, naj se ne adresirajo na ministra, ampak na parlament! Finančni minister zahteva namreč od parlamenta, predno misli izvršiti sklepe tega poslednjega, da mu mora preskrbeti sredstva, s katerimi pokrije odpadek na dohodkih, kateri odpadek mu provzroči na pr. odprava mitnic. To, ekscelenca, ne odgovarja ni besedilo, ni duhu ustavnih določil.

Vlada je že popred, nego se je zbornica izrekla za odpravo mitnic, gotovo navedla vse razloge, ki govore proti odpravi; in če je zbornica vendar sklenila odpravo, je vladi v dolžnost, da izvrši voljo parlamenta! In potem še le si more vladi priti roke ter prepustiti parlamentu odgovornost za morebitne neljube posledice za državno gospodarstvo. V slučajih, da vlada res ne dopušča vest, da bi izvršila kakov sklep parlamenta, ima (vlada) pred seboj odprto strogo konstitucionalno pot, da namreč — odstopi!! Tako postopanje pa, da vlada še le stavlja pogoje, češ: če hočete, da izvršim to in to, dajte mi poprej to in to, — dela iluzorične vse sklepe zbornice in uničuje glavni atribut konstitucionalne države — prerogative in suvereno voljo parlamenta. In to se dogaja v naši Avstriji dan na dan. Vsa parlamentarna institucija naj daje obliki vladanja lepo konstitucionalno façado, dočim naj v notranjem vlada — vladni absolutizem!

Ali se še čudite vprašanju: živimo-li v Avstriji v konstitucionalni državi?!

**V delegacije** so izvoljeni od zbornice poslancev:

Iz Galicije: Jaworski, grof Dzieduszycki, Abrahamovič, Barwinski, dr. Byk, Popowski, Kozłowski; Istre: markiz Polesini; Trsta: Basevi; Gorice: dr. Antonelli; Solnograda: dr. Sylvester; Tirola: Tollinger, dr. Conci; Kranjske: dr. Šusteršič. V češkem klubu so bili imenovani so kakor kandidati za volitev delegacije iz Češke: dr. Herold, Kaftan, dr. Kramář in dr. Pacak, kakor namestnik Udržal; iz Moravske: dr. Žaček, kakor namestnik Heinrich.

**Po umoru ruskega ministra Sipjagina.** Židovski in sploh vsi Slovanom sovražni listi imajo sedaj zopet ugodno priliko, da mečejo blato na rusko državo! Glavni vzrok gorostasnelu klevetanju pa je v tem, da je ruska država tista, ki ne dovoljuje, da bi jo Židje in drugi izkoriščevalni narodi izmogovali, kakor bi radi. Niti na misel nam ne prihaja, da bi hoteli morda opravičevati bolj ali manje korektno postopanje raznih funkcionarjev ali pa morda kovati v nebesa absolutizem nasproti konstitucionalizmu, ali drugim državnim uredbam in vladnim oblikam.

Moč vlada več ali manje povsodi, pa bodi pod imenom konstitucije, ljudovlade in magari komunizma. Tu intelektualna, tam fizična moč, ali konceem koncev vendar le: moč. Absolutizem! To je ona grozna beseda, pred katero se nekateri, deloma hinavsko, deloma resnično zgražajo. Mi v Avstriji pa smo menda tako srečni, da ne ječimo pod jarmom absolutizma, oh, blagor nam! Nekateri naši rojaki, posebno v Istri in na Koroskem bodo morda nekoliko čudno gledali, ako jim zatrdimo, da se jim prav nebeško dobro godi! Ali kaj hočejo, ljudje pravijo, da živimo v konstitucionalni državi, a v taki državi se ne sme nikdo pritoževati, da trpi nasilje! Tržaški Slovenci nimajo n. pr. ljudskih šol; ako bi se to godilo pod absolutno vladno, bila bi to najhujša krivica! Morda bi se nad tem zgražali celo naši ljubljenski laški prijatelji, ali ker se to dogaja pod ustavno vladno, je to v najlepšem redu. Kdo bi nam znal povedati, koliko smo n. pr. na boljšem mi in koliko so na boljšem Slovenci na Koroskem ter Sloveni in Hrvatje v Istri, ker smo vsi skupaj zatirani od Nemcev in Lahov, mesto od absolutistične vlade!

Da, čisto lahko se da dokazati, da so parlamentarne večine čisto hujši tirani, nego so absolutni vladarji. Dokaz v to nam je Anglija z ozirom na Irce, dokaz Nemčija z ozirom na Poljake, dokaz svoječasna Stambulova strahovlada na Bolgarskem in Milanova v Srbiji, dokaz sedanje razmere v Belgiji itd. itd. Zgodovina in psihologija pa nas učiti, da oni, ki jo je podedoval, izvršuje svojo moč navadno milejšee, nego oni, ki si

jo je sam priboril. Ponavljamo pa, da nikakor nismo hoteli trditi, da bi bil morda absolutizem bolji od vseh drugih državnih uredb; ne, le pokazati smo hoteli, da se nasilje izvršuje toliko tu, kolikor tam! Vprašanje je le, kdo izvršuje to nasilje: ali absolutni vladar, ali parlamentarne večine, ali privilegirani stanovi, oziroma privilegirani narodi?!

Radi umorstva ministra Sipjagina se torej zopet na široko in dolgo govori o reakcionarni ruski državi, o nasilstvu, o proganjaju dijakov in bogaigavedi še o katerih drugih groznicah rečeh v Rusiji, a vse to s prozorno tendenco, da bi slovansko Rusijo kazali kakor najzavrženejšo državo na svetu. Kdo bi bil tako naiven, da bi si hotel misliti, da je v Rusiji vse v najlepšem redu?! Gotovo se dogajajo tudi tam krivice, kakor se dogajajo v vseh ostalih državah; gotovo žele tudi tam dosedanjí oblastučí (kakor se dogaja to povsod na svetu), da bi še nadalje obdržali moč v svojih rokah! In nič nenavadnega ni, ako ti mogočnejši posejajo včasih po nasilnih in krivičnih sredstvih, da branijo svojo oblast. Vse to je obsojanja vredno in se sme obsojati, infamno pa je, ako gledajo se zaničevanjem in preziranjem na Rusijo drugi narodi in druge države, ki so v vsakem obziru še stokrat slabši od Rusije. Sme se obsojati državne ureditve, kakor take, sme se obsojati postopanje vlad, strank, stanov in oblastnežev, ali nikdar se ne sme obsojati vsega naroda, kateri sam iz lastne moči iztrebi iz sebe, kar je gujilega.

**Dogodki v Belgiji.** Včeraj je imela belgijska zbornica sejo, v kateri so razpravljali o zahtevani reviziji konstitucije, torej o stvari, ki je vzrok sedanjim viharjem v Belgiji. Posl. Braun je predlagal, naj bi se že istega, ali pa naslednjega dne završila razprava o reviziji konstitucije, kateremu predlogu se je ministerski predsednik pridružil. Socijalisti so se temu predlogu uprli najodločneje in so zatrjevali, da bi vsprejetju tega predloga sledile težke posledice ter bi bil to neposreden povod začetku revolucije. Slednjič je večina vsprejela predlog, da se nadaljuje razprava o reviziji ustave, ter da se ista završi naslednjega dne, t. j. danes ob 6. uri popoldne.

Ministerski predsednik je potem v svojem govoru izjavil, da večina prebivalstva ne želi revizije in da se vlada že radi tega protivi temu, da bi se izvršila revizija in uvedla splošna volilna pravica, ker bi to pomenjalo kapitulacijo države pred nasilstvom množice. Zaključuje svoj govor je pozval zbornico, naj odkloni predlog glede revizije ustave.

Ko je govoril še naprednjak Jansen reviziji v prilog, se je seja zaključila ob 5. uri popoldne.

Splošni štrajk se vedno širi in znaša število štrajkovec sedaj že preko 300.000; štrajkovci pa se še vedno vedejo mirno.

Iz Bruselja poročajo, da je že gotovo, da zbornična večina v današnji seji odkloni predlog glede revizije ustave.

## Tržaške vesti.

**Odbor političnega društva »Ednost«** bo imel jutri zvečer svojo sejo ob navadni uri.

**Velečastitemu gospodu kuratu Slokarju v Gorjanskem.** Vi, velečastiti gospod kurat, ste dne 25. m. m. izjavili v cerkvi, na krščanskem nauku, da si nalaga smrtni greh, kdor čita »Ednost«.

Na to nečuvno žaljenje Vaše smo mi molčali, da-si smo bili pozvani od Vaših ovčie, naj govorimo. Upoštevali smo okolnost, da Vi sami niti ne čitate našega lista in da Vas je zaveli tisti brezvestni in klevetajočivir, iz katerega zajemate svoje nazore, svoje prepričanje in svoje informacije o dogodkih v javnem življenju naroda slovenskega! V tej veri se nismo jezili na Vas, ampak le obžalovali smo Vas, da, kakor inteligenten človek, ne čutite potrebe iskati si vseh pripomočkov, po katerih bi si s svojim kriterijem mogli ustvariti lastno, samostojno, objektivno sodbo. Obžalovali smo Vas, da vam inteligentnemu človeku, ne navstaja pomislek, da človek lahko zajde v krivico, ako se v sodbah o kakem prepiru daje slepo voditi le od ene strani! Obžalovali smo Vas, a nismo se jezili na Vas in pardonirali smo Vas že radi Vašega stanu!

Sedaj pa jemljemo tudi mi stvar od resneje strani. To zadnje nedeljo ste zopet v cerkvi in ob jednaki priliki obnovili svoj napad na naš list, naglasivši posebno, da »vztrajate pri svoji sodbi, ki ste jo dne 25. m. m. izrekli o »Edinosti«, in pozvavši polušalec: naj si dobro obdrže v spominu, ker da to, kar ste jim povedali, so samo dobre in koristne stvari.

V ponoviti napada, v ponoviti žaljenja, v ponoviti klevete in krivice moramo pa že videti »dolus«, »mala fides«, zli namer!

Po naukih svete katoliške cerkve Vi nimate pravice nakladati vernikom takih cerkvenih zakonov, ki bi vezali iste pod smrtnim grehom. Od druge strani stoji dejstvo, da »Ednost« ni prepovedana od više cerkvene oblasti. Pozivljamo Vas torej, da prekličete svoja obdolženja, izrečena na naslov »Edinosti« ter s tem popravite storjeno krivico, sicer nastopimo proti Vam na kompetentnem mestu!

**Taka polemika je — stvarna!!** »Soča« je že nad nami z vsemi cepci, še predno smo spregovorili le eno samo besedico odgovora na izvajanja njena ozirom na celjsko vprašanje. Najprej konstatira, da si še nikdo ni povsrel tako visoko, da bi »Slovenec« čital lekcije o tem, kakova bodi slovenska politika?! — Odgovor na to »konstatacijo«: da, se je že povsrel in sicer v — »Soči« od dne 5. aprila v članku »Ne slepimo se!«

No, pa pustimo to, ter navedimo raje nekoliko citatov iz zadnje »Soče«, da bodo čitatelji videli, kaka je stvarnost v polemikah v »Soči« in kako »Soča« nasproti drugim izvršuje tisto svobodo in izraževanju svojega menenja, katero tako energično zahteva — za-se!!

»Soča« pravi na pr. na enem mestu: »Sila učeni in edini pravi slovenski rodoljub pri »Edinosti« je sicer izbral priljubljeno tarčo, kamor hoče metati svoje pušice...«

In potem: »O sproženem vprašanju je mogoča prav obsežna razprava, v kateri bi se pota jako križala; in kdor meni, da nam razlaga kakor srednješolski profesor mladini... »politiko, ki je res slovenska«, trpi na neozdravljivi... bolni domišljiji, kakor tisti pri »Edinosti«, čegar duševna bolezen postaja čedalje bolj nadležna uš na telesu slovenskih politikov in časnikarjev obeh domačih strank.

Mi pri »Soči« ga prosimo le eno: Ko zagleda božje solnce petnajst učenih razprav, naj se usmili svojih bralcev ter prihrani drugo polovico za kako drugo priliko; in naj pomisli to: ako izvemo iz njegovega neizerpnega vira že zdaj vse, kaj je resnična slovenska politika, se utegnemo vsi tako grozno poboljšati, da obledi doslej njegova osamljena svitla zvezda na slovenskem obnebu«.

Na taka osebna zasramovanja seveda ne bomo odgovarjali. Le toliko rečemo, da je tako napadanje le na eno gotovo osebo — katero se s prstom kaže — tem grje in brezvestneje ravno v »Soči«, ki se je mogla v zadnje čase iz izvestne ponesrečene akcije proti odboru političnega društva »Ednost« natančno informirati, čegavo stališče za stopa naš list in kdo rad prevzemlje odgovornost za politično direktivo istega!!

Sicer pa nam ti ljuti osebni napadi pričajo, da nismo delali »Soči« ni najmanj krivice rekši, da svojo politiko tradira — s palico v roki!!!

**Kultura brez pitne vode in snage!** Pišejo nam: Ko sem te dni šel po ulici »Molina vento«, mi je tako »vdarjalo« v nos, da sem se nehoté moral ustaviti in si ogledati, od kod prihaja ta grozni smrad? Pogledal sem pod cesto in opazil tam popolno — stranišče, kakoršnjega ni najti povsem mestu in tudi v predmestjih ne! Takov smrad se razteza skoraj po vsej omenjeni ulici in je tako neznosen, da mora to nesnago trpeti le tako maestao gospodarstvo — kakoršnje je sedanje, naše tržaško. Stanovaleci omenjene ulice se tožijo, da jim ni prestajati, osobito v poletnem času, ko pod žgocimi solničnimi žarki izpuhneva ta nesnaga!

Kaj sličnega se more videti le v istrskih obmorskih mestecih, sicer pa ne trpe tako in tolike nesnage na vsem božjem civilizovanem svetu!

Opazujočega to nesnago me je nekdo potrkal po rami, mené: Kaj vam je smrad



zaprl sapo, da ste se ustavil tu?! Bil je to neki naš človek od sv. Jakoba in ko je videl že na mojem obrazu, da je pogodil resnico, se mi je nasmejal in rekel: To je sicer zlo, a ne največje. Največje zlo je ono — ker nimamo v vsem sv. Jakobskem okraju dovolj pitne vode in se pri sv. M. M. celo tepejo zanj!

To imajo sedaj oni, ki so o zadnjih volitvah upili »eviva Hortise«, »eviva Maurner« itd.! Sedaj naj se obrnejo do onih bogov, katerim so svoječasno prižigali — sveče!

Tako nekako mi je govoril mož, ki ima priliko gledati ženice, ki se pulijo za škap vode in ki morajo vkljub raznim Hortisom trpeti neznošen smrad!

(Kar govori tu naš dopisnik, mora biti le gola resnica. Tako moremo sklepati že po tem, kar moramo gledati že nekaj dni sem v ulici Rossetti, ki je postala ena najživahnih, najobljudenejših in tudi najelegantnejših ulic ob periferiji notranjega mesta. Kar se dogaja pri tistih par malih vodnjakov, ki se nahajajo v tej morda najdaljši ulici mesta, je naravnost v sramoto mesta, kakoršnje je Trst! Okolo istih par vodnjakov je neprestan naval in uboge ženske morajo čakati po pol ure in uro in več ter biti bitke, da dobe — kapljo pitne vode!! Tu je pehanja, kriki, preklinjanja, da se kar usuvajo najraznovrstnejši poroci in porca... In kaj je še le, ko — kar se dogaja večkrat — vodnjak sploh noče dati nič več od sebe! In če je tako celó v ulici, kjer bivajo signori in signore ter je tudi mnogo vil bogatašev, kako zanemarjeni morajo biti še le tisti deli mesta, kjer bivajo siromaki, sami delavci-trpini se svojimi rodbinami, tista »misera plebs«. Za »kulturo« treba skrbeti, seveda! Za palače raznim raznarodovalnim zavodom, za subvencije v namene, sovražne sodeželanom druge narodnosti! Za »kulturo« je vedno denarja, če ga imajo izkopati iz zemlje — pa nič ne dene, če vsa ta tržaška »kultura« ostaja — kakor dobro pripomnja naš dopisnik — brez pitne vode in snage!! Op. ured.)

Z Dunaja nam pišejo: Po psmoti ste izpustili iz števila dijakov, ki so podpisali dijaško izjavo, sledeča imena: pravnik: Tiller Z., Trnovce, Troha in Valenčak. Nadalje so se še priglasili: pravnik: Ašič, Gošak in Meža, filozofi: Škok, Šanda in Trofl, tehnik Kobal A. in veterinar Cek. Izvolite priobčiti še ta imena. Nadaljnih priglasitev, ki nam še vedno prihajajo, ne objavimo več.

»Per consequenza«. Pri »Piccolu« imajo cela skladišča logike. Najraznovrstnejše, seveda, za vsako potrebo. Ali vse vrste te logike imajo isto — »Piccolovo« znamko. — To je specifično »Piccolova« logika.

V gledališču »Communale«, »Verdi«, je pevala operna pevka Rommel. Nekdo pa je menda vprašal »Piccola« po narodnosti te pevke. Tako moramo soditi, ker je »Piccolo« pred par dnevi v listnici uredništva pojasnjeval, da je Rommel rojena v Trstu in da je »per consequenza« — že vsled njenega tržaškega rojstva — Italijanka.

To je »Piccolova« logika, ki drži gotovo kakor žebelj, dokler je namreč lepo shranjena v senci — »Piccolovi« predalov. Čim pa ste tako poredni, da jo prenesete na svetlobo in toploto dejstev, tega, kar v resnici je: ne drži več! Statistika govori! Sicer tržaške statistike ne govore vse resnice, ker so jim redno kumovali sami »Piccolovi« pristaši, pa naj so že isti sedeli v državnih ali avtonomnih uradih, ali ravno zato je ono, kar govore resnice, tem bolj neoporečno. — Statistika govori torej, da v tržaški občini je peti del prebivalstva slovenske narodnosti. Če pa k temu, kar tržaška statistika zamolčuje, oziroma drugače slika, prištejemo še vse tisto, o čemer govore neuttajljiva dejstva, vsakodnevna opazovanja, praktično življenje, socialno, gospodarsko in politično, ako prištejemo še vse tisto, kar sleherni dan, od zore do mraka, vidiš in čuješ po tržaških ulicah in trgih, cerkvah in raznih javnih lokalih, potem podpišemo gotovo z obema rokama in položimo z najmirnejšo vestjo tudi sveto prisego, da je najmanj polovica sedanjega prebivalstva tržaškega slovenskega izvora!!

Le »Piccolova« logika torej, ki se ne sme podajati na luč notoričnih dejstev, more prihajati do montruoznega zaključka, da, kdor je rodom Tržačan, je »per consequenza« — Italijan: da rojstvo v Trstu involvira pripadnost k italijanski narodnosti!

Kdor pa ima navado, da na danih resničnih premisah dela svoje zaključke, in

kdor ni siljen zaničevati in teptati resnice, če hoče priti do tistih »logičnih« zaključkov, do katerih ravno hoče priti — ta pa poroče, da vsakdo, ki trdi, da sleherni oni, ki je rodom Tržačan, ne more biti drugo, nego Italijan, da je vsakdo in torej tudi »Piccolo« »per consequenza«: ali bebec in ignorant, ali pa — lažnjivec in falzifikator dejstev!!

Stavka. V ladjedelnici »S. Marco« je kakih 200 delavcev stopilo v stavko. Stavkujoči zahtevajo povišanje plačila. — Prijatelje v rečni delavnici prosimo bližnjega sporočila.

Porotno sodišče. Včeraj zjutraj se je pred tukajšnjim porotnim sodiščem o zaprtih pratih vršila kazenska razprava proti 26 l-Bela Fischerju iz Heba, obtoženemu radi prodajanja pornografskih fotografij.

Razpravi je predsedoval svet. Petronio, sodnika sta bila svet. Crusiz in Rismondo. Državno pravdnštvo je zastopal dr. Clarici, branitelj je bil odvetnik dr. Gortan.

Obtoženec se je opravičeval, da se je radi pomanjavanja zaslužka spravil na prodajo razglednic, katere pa po njegovem niso bile pornografske, temveč le »pikantne«, in je bil prepričan, da je prodaja takih razglednic dovoljena.

Ker so porotniki le deloma pritrdili stavljenim vprašanjem, obsodil je sodni dvor Fischerja le na tridnevno zapor.

Drobne vesti. Ogenj; otroci v nevarnosti. Ko je g. Ivan Pavani šel predvečerajšnjim popoldne iz svojega stanovanja v ulici Mozza št. 450, videl je, da iz vrat nekega drugega stanovanja iste hiše prihaja dim. Potrkal je večkrat na dotična vrata in slednjič se mu je oglašil od znotraj mal deček, ki mu »je povedal, da so vrata zaprta ter da je v hiši ogenj. Pavani je na to s silo odprl vrata ter poskrbel, da so otroke odnesli iz stanovanja ter da se je pogasil mali požar, ki se je bil vnel okoli ognjišča. Da ni mož pravočasno zapazil nevarnosti, bili bi se lahko otroci zadušili ali pa zgoreli. Nepredvidna mati bo morala odgovarjati pred sodnijo radi svoje nemarnosti. — Ne puščajte otrok samih v hiši!

Navzočnost duha tramvajskega zavirača. Ko je včeraj ob 4. uri popoldne voz št. 116 električnega tramvaja na črti Sv. Ivan Sv. Andrej vozil mimo ulice Seussa, zapazil je zavirač Ivan Zalar, kako neki stari kmetič hodi po progi. Zalar je večkrat pozvonil in kmet je slednjit (bržkone sam, ne da bi bil slišal zvonec električnega voza) stopil s tira, a se potem zopet povrnil na tir, ko je bil voz komaj še kaka 2 metra oddaljen od njega. Zalar seveda ni mogel tedaj tako naglo ustaviti voza, ker je bil isti v polnem diru (on si ni mogel misliti, da se mož povrne zopet na tir). Izpustil je torej zavoro iz rok in, nagnivši se naprej, pahnul moža na stran ter mu tako rešil življenje. Mož je sicer padel na tla, a si ni storil nič hudega. Vsi navzoči so glasno pohvalili Zalarja, ki si je v tako kritičnem trenutku ohranil mirno kri in razsodnost.

Mali vzroki in mnoge posledice. Grozen krah je napravilo, ko je včeraj zjutraj neki dvouprežen voz na stari mitnici zadel v voziček pomaranč 22 letnega Rudolfa P. Trgovca s pomarančami je zahteval od voznika 3 krome odškodnine za izgubljene pomaranče in za poškodovanje vozička, voznik pa mu je izplačal samo jedno krono, kar je P. a tako užalilo, da je pustil vse skupaj, voziček in pomaranče, sredi ulice ter šel zapit še tisto umazano kronico. Ko se je fant povrnil ni našel več na ulici niti vozička, niti pomaranč. Mialeč, da je njegova trgovina spravljena pri tržnem komisarju, podal se je tja, a je bil od tam, ker je preveč razgrajal odveden na policijo, kjer je debil vrhu vse neareče še 18 ur zapora.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 19. aprila ob 10. uri popoldne se bodo vselej naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica S. Anastasio 6, hišna oprava; ulica Pozzo 3, hišna oprava; ulica Manzoni 3, hišna oprava; ulica S. Lazzaro 1, stiskalnica in tehtnica; Greta 20, nišna oprava; ulica Barriera vecchia 8, ateklena omara in girlande; ulica S. Nicolò 21, hišna oprava; ulica S. Caterina 9, jestvine in oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 17.4 ob 2 uri popoldne 21.3 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.9 — Danes plima ob 7.15 predp. in ob 7.15 pop.; osea ob 1.08 popoldne in ob 0.44 popoldne.

## Društveno vesti.

Opozorjamo še enkrat tudi na občni zbor ženske podružnice sv. Cirila in Metodija, ki bo v nedejo v »Slovanski čitalnici«. Z občnim zborom se ne more odlašati več, saj je tako že zaostal cel mesec. Pa saj nas je vendar mnogo. Ker brataka možka rojanska podružnica priredi svojo veselico v Barkovljah, pa se razdelimo, saj namen je isti: eni naj pridejo k nam, drugi naj gredo v Barkovlje! Z občnim zborom bo združena tudi igra in petje.

Torej udinje in ročoljubke, spominjajte se nas in pridite v nedejo na zborovanje, kjer se vam predloži račun o našem delovanju.

Vabilo na posvetovanje. Podpisana vabita vse člene »Delalskega podp. društva«, da se udeležijo posvetovanja za sestavo novega odbora, ki bo v nedejo dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne v društveni dvorani. Ker je le še malo časa do občnega zbora, je želeli, da se člani mnogoštevilno odzovejo temu vabilu.

Josip Fernetič. Martin Leban. Čitalnica pri sv. Jakobu nas prosi, da vnovič opozorimo tržaške rodoljube na njeno veselico, določeno na dan 11. maja na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu, kakor je bilo že enkrat naznanjeno pred tremi tedni.

Radovoljno ustrežamo čitalniškemu odboru, ker smo uverjeni, da se šentjakobska čitalnica lep. razvija, o čemer smo se prepričali na raznih veselicah v Barkovljah, katere je čitalnica obiskala korporativno ter tudi s svojim sicer še mladim pevskim zborom. Čvrsto naprej!

## Vesti iz Štajerske.

— Nemška šola v Ljutomeru. V »Domovini« čitamo, da je deželni šolski svet štajerski dovolil trgu Ljutomer nemško šolo. Doedej je bila tam dvojezična šola za trg in okolico. Tako se od drugorodne in od c. k. strani sistematično širi germanizacija po naši Spodnji Štajerski! In s takimi sovražniki in taki vladi na ljubo naj bi Slovenci mogli sklepiti kompromise brez strahu, da je za vsakim kompromisom skrita past germanizatorične politike!! Taki so nemški odgovori na slovenske ponudbe za kompromise! Ti odgovori nam pravijo, da tudi celjskega vprašanja ni smeti presojeti edino le s šolskega, didaktičnega kulturnega stališča, ampak moramo tudi v boju za Celje še posebno videti le fragment velike, proračunljene borbe za germanske aspiracije, katerih uresničenje bi pustilo za seboj — grob naroda slovenskega.

„Sü steierische Presse“ izvaja, da nemška šola v Ljutomeru ne le da ni potrebna, ampak naravnost škodljiva v lokalno-kulturnem pogledu, ker se samo nemščino se ne izhaja na spodnjem Štajerskem. Kdor hoče občevati v Ljutomeru in izven Ljutomera, potrebuje znanja slovenskega jezika neizogibno. Posledica nemški šoli bo le ta, da se narodna nasprotstva še bolj poostre in da z nova zaplola narodni in gospodarski boj. Mi si peremo roke — pravi mariborski list — kajti mi Slovenci nismo ustvarili vzroka, zato naj se posledice ne pripisujejo nam.

— Pravico do rudosledstva v političnem okraju v Celju je podelil c. kr. revijerni urad za rudarstvo v Celju škofu ljubljanskemu Jegliču po gozdinarskem oskrbniku Franu de Centa v Gornjem Gradu, in sicer do izključno 27. marca 1903.

## Vesti iz Koroške.

+ Za učiteljski dom v Celoveu so že začeli prihajati prispevki. Odbor celovške posojilnice (od nagrad. zloženih v več letih) 2000 K, odbor sinške posojilnice 200 K, župnik Fran Mihl 10 K, vikar Podgore 300 K. Prva pa je poslala 100 K neka — dekla v Celoveu. »Mir« vsklika: »zdaj pa krepko in neustrasno naprej!«

+ Nezavednost — ta nas tepe! V Libučah pri Plibkeru so imeli za župana pametnega slovenskega moža. Mož je hotel imeti slovenščini in nemščini večjega občinskega tajnika. Ali nezavedni odborniki ga niso hoteli ubogati in so izvolili tajnikom človeka, ki zna samo nemški! Tako je dobila slovenska občina, s pametnim županom na čelu — nemškega tajnika! Pametni in značajni župan pa je raje odložil županstvo, nego da bi v slovenski občini dajal potuho nemškemu uradovanju. Županom so izvolili

sicer zopet Slovence, ali — nemški tajnik je ostal. Tako nas tepe povsodi nezavednost našega ljudstva!

## Brzobjavna poročila.

Dogodki v Belgiji.

BRUSELJ 17. (B) Zvečer sti bili dve veliki zborovanji, na katerima so govorili Vanderwelde in drugi socialistični voditelji. V mestu, ki kaže svoje navadno lice, vlada popolen mir.

Bolezen kraljice Nizozemske.

AMSTERDAM 18. (B) V vsej deželi vlada globoko žalovanje radi bolezn kraljice. Princ Henrik in kraljica-mati se ne makneta od postelje bolnice. Razun podatkov v buletinu ni ničesar znano o značaju bolezni. Ker je profesor Rosenstein odpotoval, smatra se to kakor znamenje, da je najhuje prestanto.

Kuga.

CARIGRAD 18. (B) V torek sta se v Aleksandriji pripetila dva slučaja kuge. Provenijence iz Aleksandrije so podvržene petdnevni karanteni.

Novi ruski minister za notranje stvari.

PETROGRAD 18. (B.) »Praviteljstveni vestnik« objavlja imenovanje senatorja in državnega tajnika za Finsko, Plehve-a, ministrom za notranje stvari; istemu pa ostaneti dostojanstvi državnega tajnika in senatorja.

Državni zbor.

DUNAJ 18. (B.) — Zbornica poslancev. — Med došlimi spisi je predlog barona Malfattija za podeljenje državnih subvencij v znesku 650.000 K mestu Riva, 500.000 K mestu Arco in po 400.000 K mestoma Ala in Levico. Potem je interpelacija poslanca Ellenboga do železniškega ministra, tičočja se poskusa samomora železniškega poduradnika v Podlogarja v Trstu, ki da je bil neopravičeno premeščen. (V Podgorje namreč, kjer je izvršil poskus samomora, kakor smo sporočili v tem listu. Op. ured.)

DUNAJ 18. (B.) Zbornica razpravlja o nujnem predlogu nemške ljudske stranke radi odškodnine občinam za vršenje poslov prenešenega delokroga. Poslanec Hoffmann Wellenhof je govoril proti subvenciji mestu praškemu. — Ministerski predsednik dr. (Dalje na četrti strani.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX  
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI  
z omejenim jamstvom  
naznanja slovenskemu občinstvu, da  
je prevzela  
prvo slov. zalogo pohištva  
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-  
varn v Solkanu in Gorici  
Antona Černigoj-a  
katera se nahaja  
v Trstu, Via Piazza vecchia  
(Rosario) št. 1.  
(na česli strani cerkve sv. Petra).  
Konkurenca nemogoča, ker je blago  
iz prve roke.  
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in  
tapečarij. Izvenredno ugodne  
cene. X X X  
VILJEM DALLA TORRE  
v Trstu, trg Slovani 5. (Palača Diana)  
Moje pohištvo doneseno. —

Aleksander Levi Minzi  
Prva in največja tovarna pohištva  
vseh vrst.  
TRST  
TOVARNA: Via Tessa, vogal  
Via Limitana  
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2  
(šolsko poslopje)  
in Via Riberge št. 21  
Telefon št. 670.  
Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Is-  
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.  
Cene brez konkurence.  
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONJ IN FRANKO  
Predmeti postavijo se na pa obrod  
ali železnico franko.



Körber se je potezal za to subvencijo, to pa tem bolj, ker je proračunski odsek vsprejel to točko.

Dr. Körber je opozarjal na podpore, ki jih je dobila Ljubljana povodom potresa in Trst za pristaniška dela; objubil je, da vlada predloži načrt zakona za razbremenjenje občin. Dalje je izjavil, da se sedanji modus procedendi proračunske razprave ne da več vzdržati. Ob takem tratu ju časa ne more vlada resno pripravljati važnih predlogov.

Kakor do sedaj vlada tudi v bodoče ne nastopi enostranske narodne poti. Zbornica naj si sama da zopet svojo svobodo, da bo mogla razvijati ustavno delovanje na vseh poljih. Prebivalstvo jej bo gotovo hvaležno.

## Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé c. kr. častništvo, vladni, mestni in železniški uradniki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij in privatni uradniki, ki so udje kakega penzijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na nepremičnine, urednostne listine, renté, vžitke, zavarovalne police itd.

Obrniti se na **Hinko Giberti**, ul. Canale 7, I.

## OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?  
— Grem kupit par čevljev!  
— Svetujem Vam, da greste v ulica Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, žensko in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno vsakovrstno obuvalo ter sprejema naročbe na debelo in drobno.

Lastnik: **Peter Rehar**.



Blag. gosp.  
**Gabrijel Piccoli**  
lekar.

dvorni zalažnik Nj. sv. papeža Leona XIII.  
v Ljubljani.

Potrjujem prejem steklenice Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopleje vsakomur priporočati, kajti rabim jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot izbornu učinkujočo zdravilo služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

**Miroslav Leitner**,  
c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

**Karel grof Strasoldo**.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Gorickem in Tolminskem po 30 stot. steklenica.

## Mlin v najem

odda se s petimi tečaji, prostranim stanovanjem, vrtom in skladiščem. — Združena je tudi kupčija s Trstom. — Več se izve pri lastniku Antonu Uršiču v Št. Vidu pri Vipavi.

### FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda  
za trgovino in obrt v Trstu.

#### Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/2 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

#### Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

#### Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropav, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomec, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

#### Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

laksas vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

#### Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

#### Kreditna pisma na katerokoli mesto.

#### Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb.

Stavbinsko podjetje

## G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in družega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: dešice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.



Na kosček sladkorja naj se po potrebi 20 do 40 kapljic povže je al. namaže bolne dele s

## A. Thierry-jevim balzamom

z zeleno varstveno znamko in na zamašku vtisnjeno tvrdko, na kar se bolečine takoj ublažijo. Edino pristno. Vdobjiva se v lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krona. Lekarnar Thierry (Adolf) Limited, lekarna k angelju varuhu v



Pregradi (Rogatec Seuerbrunn.)

Na se izogibljite ponarejanj ter pazi na zeleno varstveno znamko »nuna«, ki je registrirana v vseh naprednih državah.

## ADOLF HAUPTMANN

V LJUBLJANI.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!

## „SLOVENKA“

glasilo slovenskega ženstva, VI. letnik.

Usebinska številka za marc 1902.:

Članki: X: Ženska odgoja: Pappenhein-Leda: Socialni temelji npravstva; Eogenija Mart: Maksim Gorkij; Y: Poštne uradnice; Leda: Nietzsche o zakonu.

Leposlovje: Utva: Nekoč...; Ivan Cankar: Domov; Fran Valenčič: Soneti; A. S. Puškin — Edvič: Boris Godunov; Fran Žgur: Kmetska pesem; Žiga Lajakov — Mozirski; Šavinski venec, II; Fran Žgur: Pesem mladine; Dr. Laza K. Lazarevič: Šolska ikona, II; J. S. Machar — Dermota: Magdalena, III. sped.

Listek: Nove knjige: — je: »Magdalena«, zvršetek; Dr. J. T.: »Koledar družbe sv. Mohorja«; »Mala biblioteka«; J. F.: Jambrišak Marija; »Znamenite žene u povjesti i pričama«; »Novi akordi«. — Beležke.

Naroča se pri upravnistvu „SLOVENKE“ v Trstu ul. Molin piccolo 3. II., kjer se dobe tudi posamezne številke.

Cena: 6 K za celo leto, 3 K za pol leta.

„SLOVENKA“ prodaja v Trstu le tobakarna ga. Lavrenčiča na trgu Caserma.

### FONOGRAFI - GRAFOFONI

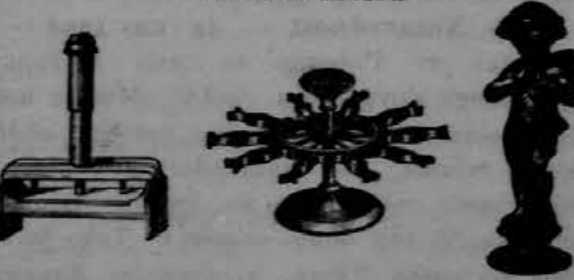
#### PRIREJENI CILINDRI

za koncerte  
(najboljši na svetu)  
tudi na plačevanje  
v obrokih.



#### PEČATI, PEČATNI ROČI

umetno izdelani pečati,  
v velikem izboru



### Odlikovani grafični zavod E. Freisinger

tvrdko

## Avogadro & Altarass

Trst. - Corso št. 2.

Pečati za numeriranje in paginiranje.

Graviranje.

Stroj za ljuknjanje kolkov itd.

Trakovi, barvane pečatne blazine in pripadki za pisalne stroje.

Specialiteta napisane plošče in črke

od kositra, bron, emajlovanega ali izbočenega železa.

HELIOGRAFIČEN PAPIR

pozitiven ali negativen za reprodukcije s pomočjo svetlobe.

MEHANIČNA DELAVNICA

za popraviljanje in čiščenje pisalnih strojev vseh vrst.

Velik izbor najnovjših električnih predmetov kakor: Žepne svetilnice za zdravnike in fotografe, naprsne igle itd.

Velika higijenična novost: ELASTIČNI TAPETI (za čiščenje obuvala) izdelani v močni jekleni žici, uvedeni v prvih bolnišnicah, zavodih prodajalnicah itd. itd.

Pomoževalni stroj: „OPTIMUS“ (popolnši šapirograf) Kr 28.— v velikosti 22 x 33 cm.

## Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

## Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

z raven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo). Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so postne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

**Josip Stantič** čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in službencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

## Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pohištva

## Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

## Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

### TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2 nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

**Jakob Kosmerlj**.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

10 letnim jamstvom.

Najboljši in najpopolnši pisalni stroj, z 10 letnim jamstvom.



### THE AUTOMATIC CYCLOSTYLE.

Najpopolnši stroj za pomnoževanje.

